

Nýggjárstrøða . . .

(Framhald frá 1. síðu)

í turkaðum líki fyri miklan pening til Spaníu, og vit enn kundu selt, um vit høvdu hann.

Nú vóru vit so hepnir undir samráðingunum í summar í Íslandi at vinna aftur rættin at fiska við snori og snellu inn at 4 míla markinum at kalla alla-staðni, har ið vit áður høvdu fiskað.

Hetta gav vón aftur fyri nokrum av okkara gomlu skipum.

Suðurlandið er so stutt afturvunnið fyri okkara snori- og snelluskipum.

Nú verður spennandi, hvussu ið tað fer at roynast hjá okkum, um vit við stórum fiski av Suðurlandinum kunnu vinna aftur hin spanska marknaðin.

Í Noregi vórðu vit eisini ríknir út um 12 míla markid og høvdu veruliga ikki longur nakran møguleika at royna við trolarum haruppi.

Hetta neit meint.

Men eisini her eydnaðist okkum at vinna sømdir, so vit nú hava rætt at fiska inn at 6 míla markinum í líka stórum muni sum Bretar.

Hesin vøkstur av okkara veiðiøki undir Íslandi og við Noreg aftrat teimum vunnna nýggju havnum og tí vunnna nýggja veiðiøkinum í Grønlandi vil koma at hava hin alrætsta týðning fyri okkum sum fiskivinnutjóð.

Vit eru ikki bara ein hin minsta tjóðin, men okkara veiðiøki — grunnarnir kring Føroyar — er eitt hitt minsta, ið nokur fiskivinnutjóð eigur fyri seg sjálfan.

Tað vil tí altíð leika á hjá okkum at vinna størst møgulegan veiðisjög.

Meðan grønlendsróðurin tvey tey seín astu árin royndist monnum illa, hevur hann verið sera góður í ár allastaðni uttan í Holsteinsborg.

Skipini fiskaðu eisini væl haruppi. Og menn meta hann eftir øllum sólarmerkjum at doma at fara at verða enn og betri í komandi ári.

Spell var, at so nógvir av teimum fiskimonnum, sum ígjøgnum nógv ár hava røð út í Grønlandi, ikki høttu sær at leggja á aftur í ár.

Menn tað er væl skiljandi.

Menn megu aftur seg víð at verða fyri fleiri miseyndaðum árum uppi røkur. Familjumenn orka tað beinleiðis ikki.

Sildaveiðan kom at vera góð í ár og sildaprisurin væl hegnur enn í fjór.

Hon skuldi so stutt farið at hyldnast væl, um hon annars er góð, so vit ikki vera fyri ov nógvum klagum og prískerjingum.

Veiðiárið á sjónum kann soleiðis væntast at fara at geva væl meiri av sær enn enn í fjór, sum kortini var eitt rekordár.

Tað verður av konum monnum uppgivið, at útlutningurin kann ætlast at koma at liggja við stívar 103 milliónur við nýttársleiðið. Í fjór var útlutningurin góðar 96 milliónur.

Útlutningurin av ísfiski er tann sami sum við nýttársleiðið í fjór. Men tá sigldu at kalla øll skipini á bretska marknaðin við veiðini, meðan flestu smærri skipini í ár hava avreitt til flakaskurðar. Her er tí kanska talan um stóran pening meiri á goymslu av flaka við nýttársleiðið í ár enn við somu tíð í fjór.

Eisini er at viðmerkja, at meðan at kalla øll sildin var seld við áramótið og útlut til fjór, liggur ein partur av henni í ár á goymslu. Her er ið hvussu er talan um nakrar milliónur.

Alt samanum tikið man útlutning-

urin saman við tí, sum liggur meiri á goymslu við nýttársleiðið í ár enn við somu tíð í fjór, fara upp ímóti einum samlaðum tali uppá 108 til 110 milliónur og kanska meiri.

Fiskiveiðan var í 1961 121.100 tons
afturimóti í 1960 109.400 tons

11.700 tons

ella 10,7 % meiri.

Tað kundi verið betri við flakaskurðinum.

Roynt var at fáa sett avreiðingarprís in so høgan í Føroyum, at fiskimenn heldur vildu avreitt her enn at sigla við fiskinum til Bretlands. Men hetta eydnaðist ikki við fyrstu atlogu.

Tað má tó vera framtíðarmálið, at fiskurin, ið veiddur verður við Føroyar, verður fluttur út sum flek.

Hetta, meta menn, vil leggja nógvur milliónur niður í Føroyum sum arbeiðsløn.

Menn fyri at kunna gera tað, megu vit hava nógv og nógv stor flakavirki.

Til tess krevst almikið av íleggjarpeningi.

Men her er spurningurin loystur við egnisútviklingslógini, sum er sett í gildi fyri Føroyar.

Við peningi sambært hesa lóg er longu flakavirki uppá 3 milliónur undir bygging. Eisini við peningi sambært somu lóg eru menn við at byggja nútímans skipasmíðu til 3 milliónur.

Umsóknir eru í hópatali komnar um ægnisútviklingarlán til ymsk ídnaðarvið.

At hesar umsóknir vinna sømdir, um tær vinnuliga og forrættningliga eru væl undirbygdar og forsvarlugar, er einki at ívast í.

Inspektionin hevur verið nógv á máli. Nú er komið so langt, at tað mikið umrødda inspektionarskipið við helikoptarum ætlandi verður í brúki einaferð í 1962.

Og hitt eisini nógv umrødda vaktar-, bjargingar- og royndarskipið, ið tingið hevur heimilað landsstýrinum og figgarnevdini at lata gera við landskassans láni, verður eisini bygt í 1962.

Tilboð úr Føroyum, Danmark og Noregi uppá skipið skulu vera landsstýrinum í hendi innan 5. februar 1962.

Strandfarasiglingin hevur fingið tvey til ávása sigling góð skip, nýggja Pride og Ternuna, fyrra eigur pr. Kjølbro, hitt seinna Tórshavnar Mjólka- og Margarínuvirki.

Ferð eftir ferð hevur verið sett fram uppskot um nýggjan Smiril, men uttan positivt úrslit. Men nú litur út til, at uppskot, ið aftur er sett fram um bygging av e'num nýggjum Smiril, verður at vinna ein meirluta fyri sær.

Landbúnaður er eftirbátur, hóast talið á skurðinum var stórt í ár. Her er ymist at bota. Ábataruppskot eru frammi, t. d. um umskipan av keypi og sølu av øllum vörum viðvíkjandi búnaðinum.

Vónandi verða tingmenn at taka undir her, so vit lata okkara jorð geva okkum alt tað, ið hon kann, áðrenn vit fara at flyta inn. Her kann nógv sparast, og spart er vunnið!

Betri lánivíðurskifti til húsabygging í Føroyum er eitt fólkkakv.

Her er nýskipan ella ábót við at koma.

Aftaná drúgvur og langar samráðingar er tað eydnast at fáa Østifærves Kredittforening at læna til húsabygging í Føroyum. Hon biður bara eftir samtykt av ætlandi skrásetingar- og matrikuleringslógum. Hesar verða lidnar at seta á tingi, tá ið tað kemur saman aftur tann 7. februar 1962.

Samráðst er eisini um 3. prioritetsbygging eins og tilfellið er niðri.

Tað litur væl út fyri, at hetta verður at koma í lag.

Tá ið henda lániskipan er í lagi, verður ur møgulegt at fáa upp til 75 % í láni til byggingar, fyrst her í Havn, síðani uttanfyri Havnina, har ið matrikuleringin er í lagi. Tað kann av sonnum sigast, at ongatíð hevur verið stórri trøngd til hesa lániskipan, enn tilfelli er í dag.

Gjörd er ein landsvegaeftan.

Hon er so dýr, at hon kann ikki loystast í bræði uttan við eini serligari lagaliga íleggjarpening.

Samráðst hevur verið við ríkisstýrið um hesa og um

íleggjarskipan fyri landbúnaðin og onnur stórmál, ið tróta íleggjarpening.

Stór vælvið er fyri hesum málum.

Orsakað av hesum ætlanum verður nú av serkonum monnum og landsstýrinum gjörd ein hevduskannan fyri at fáa eina álitandi heildarmynd, eina heildarættan, ið skal verða lögur innan apríl mánaða at leggjast sum grundarlag undir einum lógaruppskoti viðvíkjandi íleggjarpening til frama fyri hesi stórmál, t. d. landsvegasambindingina, ið megu verða loyst, fyri at vit kunnu skipa okkara uppbygging og vinnuliv so rationelt og handugt, at vit í øllum føri kunnu vera kappingarførir og orka at liva uttan tilskot, »subsidiir«, sum lond, t. d. felagsmarkaðarlondini fara frá.

Nú verður av álvara roynt at fáa eitt størst lán í útlandinum, Hálendi ella Svejs til loysn av okkara parti av vel-dugum uppgávum, sum at kalla á øllum okkum liggja fyri.

Uttan staðins hjálpp og statsveðhald fæst neyvan hetta lán, so ókendir og smáir, vit eru á tí stóra útlendska peningamarknaðinum. Men vit kunnu rokna við statinum, tibetur!

Felagsmarknaðurin og endalig greiða á sjómærksspurninginum eru spurningar, sum hava hina allrætstu interessu hjá øllum fólkinum, tí her leikar so nógv á at seta beina kós og vera góður vaktarmáður fyri land og fólk okkara.

Ein meiriluti á tingi hevur samtykt at kanna samgongumálið og biða um at gerast limur í felagsmarkaðarlandasamgonguni, um vit til ta tíð, tá ið endalig stóða verður tikin, halda tað vera best fyri land og fólk okkara. Samtíðis varð samtykt at leggja áráð út fyri at

fáa 12 míla sjómærkið greitt í náðum og sum skjótast við Stóra Bretland.

Aftan á nýttar verða samráðingar at fara fram til loysn av hesum torføru spurningum.

Brennandi spurningar, sum allir megu gjølla kannast, áðrenn endalig stóða kann verða tikin.

Kunnu vit greiða okkum handilsliga við at standa uttanfyri?

Hvørjir eru fyrimunirnir við at gerast limur í marknaðarsamgonguni?

Hvat ber ímóti o. s. fr.?

Fyrimunarnir eru, men ikki uttan meinbogar. Hetta er greitt.

Leingi hevur okkum tørváð eitt nýtt landsjúkrakúshús.

Stríðst hevur verið fyri hesum. Men trupulleikarnir hava verið so stórir, at menn ofta hava kent tað sum vónleyst at vunnid á teimum. Her er jú talan um ikki minni pening enn 50 milliónur, 14 til landsjúkrakúshúsið, harav vit skulu rinda tær sjei og helmingin av rakstrinum, meðan staturin einaímalur byggir innissjúkrakúshúsið og heldur rakstrurin.

Nú er kortini komið so langt við fyrirreikingini og avgerðum, at greitt verður at fara undir stórbyggingina innan mánaða komandi ár.

At leggja tær sjei milliónurnar kontant á borðið orkar lögtingið ikki, men fingin er tann skipan við statin, at hann leggur allan byggingin út, og tá ið lögtingin er yvirtaka vit okkara part við eitt langfreistað statslán.

Her býðist okkum soleiðis framúr lagaligar treytir at greiða hesa stóru og týðningarmiklu uppgávu.

Menn halda, at her er talan um eina bygging, ið gevur um 15—20 milliónur í reinar arbeiðsløn.

Tíðmar eru dýrkaðar í hvørjum.

Tað er tí væl skiljandi, at sterk krov reistu seg um lónarhekkjan.

Stríð kom at standa.

Tað leik við, at arbeiðararnir finga ein lónarhata uppá 40 oyru um tíman, og arbeiðskvinnurnar vunnna tilsvarandi. Tænastumenn finga nýggja lónarlóg og starvsmennirnir nýggjan lónarsáttmála, ið svarar til lónarsáttmálin hjá HK í Keypmannahavn. Teir vunnna størstu sømdirnar í mun til tænastumennin og arbeiðararnar og arbeiðskvinnurnar.

Frammanundan hesari lónartogan vóru lónirnar farnar upp hjá læknum, sjúkrasýstrum, lærarum og øllum, sum

(Framhald á 4. síðu.)

Lýsing

Føroya Læknafelag hevur sagt sáttmálan við meginfelagið upp at fara úr gildi 1. januar 1962, og tá samráðingarnar higartil hava verið úrslitleysar, er eingin sáttmáli í gildi frá nýggjáriinum.

Frá 1. januar 1962 vera hesar reglur fyribils í gildi: Sjúkrakassalimur, ið hava læknahjálpp neyðuga, mega sjálfvir gjalda læknahjálppina, sum partvis verður endurgjaldin av sjúkrakassanum, tá kvittað og spesifiserað rokning verður lögð fram.

Sambært »Lægeföreningens årbog 1961« er tann í Føroyum galdandi minimalkostur hesin:

Fyri at skriva resept.....	kr. 4.00
Fyri viðtalu	kr. 8.00
Fyri vitjan	kr. 14.00

Sjúkrakassarnir hava loyvi at endurgjalda eftir tí núgaldandi sáttmálanum, takst II:

Fyri at skriva resept.....	kr. 2.84
Fyri telefonviðtalu	kr. 2.84
Fyri viðtalu við lækna.....	kr. 4.73
Fyri vitjan	kr. 6.88

Fyri vitjan uttanfyri bygdina, har lækni býr, eigur limurin at ansa eftir, at vegalondin í km er tilskilað á rokningini.

Tórshavn, tann 29. desember 1961.

MEGINFELAGIÐ AV SJÚKRAKOSSUM Í FØROYUM

Læknar og sjúkrakassi . . .		Framhald frá 1. síðu.			
Arbeiði í vanligari arbeiðstíð:		Gamli taksur	Nýggi krov		
Fyri at skriva resept,	kr. 2.84	2.84	4.87		
Fyri telefonviðtalu,	—	2.84	6.24		
Fyri vanligu viðtalu,	—	4.73	8.45		
Fyri vitjan,	—	6.88	12.61		
Fyri arbeiði aftaná vanligu arbeiðstíðina krovini hesi, og tíðin sum fyrr hevur verið millum kl. 18—8 er nú byttisundur í fleiri partar soleiðis:					
Gamli taksur	kl. 16—20	kl. 20—24	kl. 0—8		
Fyri at skriva resept,	4.25	7.30	8.52	9.75	
Fyri telefonviðtalu	4.25	9.36	10.92	12.48	
Fyri vanligu viðtalu,	7.10	12.67	14.79	16.90	
Fyri vitjan	1032	18.91	22.07		

Møblerað kamar

til ungan mann søkist til 15. januar.

GRAFIA — Nr. 2242.